

– formalni uzroci onog nižeg, nego tvorni i egzemplarni i finalni.

Dodaje: »Tako bi se možda činilo da su uzroci kao bijelo pomiješano s bijelim.« A kaže da je to prvo rekao Anaksagora, potom Eudoks. Budući da se to ništa ne tiče Platona, ne ćemo odgovoriti. 5

Ali kaže: »No iz ideja nije drugo ni na koji način na koji se to običava reći.«²⁹ Mjesto je zamršeno. Ipak ga Aleksandar iz Ege izlaže, kaže: podrazumijeva one načine za koje se kaže da nešto nastaje iz nečega, npr. kao iz materije, iz forme, od eficientnog uzroka, iz dijelova, iz nesavršenog, iz kontrarnog, ili u drugom značenju <podrazumijeva> načine na koje autori ideja kažu, tj. da su ideje u pojedinim ljudima ili dio ideje u svakom pojedinom <čovjeku>, ili da su kao egzemplarni uzroci.³⁰ 10

O onim prvim <načinima> mi kažemo da je ono niže iz ideja kao od eficientnih uzroka, ako se primjenjuje takav način govorenja. Kao što je sin od oca, sunca i naravi, tako je također od ideje, što smo već pokazali. 15

O drugim <načinima kažemo>: prva dva nisu Platonova, ne odnose se, dakle, na našu stvar. 20

Treći <način> da su ideje njihovi predlošci Platonov je, koji Aristotel ismijava: »Reći pak da su one predlošci i da drugo ima udjela u njima, isprazno je govorenje i izricanje pjesničkih metafora; što je, naime, ono što djeluje gledajući na ideje?« To je, naime, tvorac stvari koji imajući ideje u sebi, gledajući u sebe, proizvodi stvari, ne drugačije nego što onaj njegov graditelj u 5. knjizi *O biću* gradi kuću u materiji gledajući formu kuće koju ima u umu, ne očima, nego umom. Zašto to dakle nije isprazno govorenje ili zašto je ono pjesnička metafora? 25

²⁹ Također: *Metaph* 1079b.24.

³⁰ Nema grčkog teksta, a čini se da nije riječ o jednom citatu, nego o kompilaciji.